

DOLENJSKE NOVICE

Izhajajo 1. in 15. vsacega meseca. Cena jim je s poštnino vred za celo leto naprej 2 K, za pol leta 1 K. Naročnina za Nemčijo, Bosno in druge evropske države znaša 2 K 50 h, za Ameriko pa 3 K. — Dopise sprejema urednik, naročnino in oznanila tiskarna J. Krajec nasl. v Novem mestu.

GOSPODARSTVO.

Spomladno delo na deteljiščih in travnikih.

Deteljišča in travniki potrebujejo tudi obdelovanja. Spričo raznega dela, ki ga imamo v spomladnem času po njivah in vinogradih, se rado zgodi, da ostanejo travniki neobdelani in ravno tako tudi deteljišča. To pa ni prav. Travniške rastline in detelje so ravno tako hvaležne za dobro strežbo kakor druge rastline, ki jih sejemo po njivah. In v resnici vidimo, da so košnje po skrbno obdelanih travnikih in deteljiščih veliko boljše kakor po slabo obdelanih in zanemarjenih travnikih. Na skrbno obdelanih travnikih je vsa rast bolj živahna in tudi gnojenje nam po takih prostorih veliko več zaleže. Vse to uvidevajo gospodarji po drugih krajih in zato tudi vidimo, da svoje travnike veliko skrbneje obdelujejo kakor mi.

Če se izplača travnike bolj skrbno obdelovati, potem se to izplača posebno po naših krajih. To pa zato, ker imamo malo travniščine in moramo že zaraditega večjo skrb obračati na travnike, da sedanje pičle pridelke pomnožimo; drugič pa tudi zaraditega, ker imamo v obče bolj težko travniško zemljo.

Najvažnejše spomladno delo na travnikih in deteljiščih je vlačenje z dobro travniško brano. Vsak boljši posestnik bi jo moral imeti, saj se dobe sedaj že precej po ceni take brane (od 61 K naprej), ali če pogledamo po naših vaseh, je ne najdemo skoro nikjer. Travniška brana je prav koristno in potrebno kmetijsko orodje za vsakega, ki ima kaj več travnika. S tako brano se travniki najbolj očistijo od mahu. Z njo se poravnajo tudi nadležne krtine. Koristna je pa tudi zaraditega, ker travniško zemljo na površju nekoliko razbrska in zrahlja. Po mnogih travnikih raste vse polno mahu. Ta mah je škodljiv, ker zatira trave in druge dobre rastline. Kjer se mah širi, tam manjka dobrih trav in detelj. Po mahovitih mestih ni nobene prave košnje. Zato pa proč z mahom! Kar se ne da v enem letu doseči, to se da v dveh, treh letih. S pridnim vsakoletnim vlačanjem v spomladnem času se da mah zatreti. Še hitreje pa pridemo do cilja, ako mahovite travnike (v suhih legah) gnojimo. Z dobrim gnojenjem se zopet okrepijo trave in detelje, ki so začele hirati vsled obilega mahu. Torej gnojenje in vlačenje, obojega je treba, da se zboljšajo z mahom obraščeni prostori. Z brano se poravnajo tudi krtine. Kjer se pokaže dosti krtin, jih lahko že jeseni poravnamo. V tem slučaju lahko obrnemo brano, da dela s krajšimi zobmi. Dobre travniške brane imajo namreč po obeh straneh zobe, na spodnji strani daljše, na zgornji krajše. Daljši zobje se rabijo zlasti v spomladnem času, ko je treba mah trebiti in zemljo na vrhu nekoliko razprskati. Za poravnavanje krtin pa zadostujejo krajši zobje, ki so po zgornji plati

brane, tako da je treba le brano obrniti, da dela s krajšimi zobmi. Bodi pri tej priliki še povedano, da so najboljše brane za travnike tako imenovane „Lakejeve“ travniške brane, ki so iz kovanega železa.

Kakor je treba travnike obdelovati s travniško brano, ravno tako je treba tudi deteljišča. Tudi deteljišča je na spomlad prevleči z brano, posebno starejša deteljišča. S tem se zemlja površno zrahlja, nepotrebni plevel, ki je plitvo vkoreninjen, pa odstrani. Kdor ne more kupiti travniške brane, naj kupi železne grablje in naj na rokah obdeluje travniške in deteljiščne prostore. Sicer pa zadostuje, če je v vasi saj ena travniška brana. Naj jo kupi gospodar, ki ima več travniškega prostora in naj jo izposoja sosedom proti primerni odškodnini. To bo najbolje. Po močno mahovitih prostorih kaže izrit mah pograbititi z železnimi grabljami in odstraniti s travnika. Deteljišča in travnike je treba spomladi tudi sicer še očistiti. Pobрати je kamenje, razkopati mravljišča in odstraniti vse nepotrebno grmovje.

—r—

Dva važna opomina našim vinogradnikom.

Čas prvega okopavanja in vežnje trt po vinogradih je nastopil. Eno kakor drugo delo je neobhodno potrebno, pa vrši se žali Bog! marsikje na Dolenjskem, prav nepravilno. Pri okopavanju trt opazovati je zelo povsod ta napaka, da se večinoma dol koplje, tako da se zrahljana zemlja dol v dolino tira, namesto da bi se jo na mestu puščalo. Neprijetna posledica takega okopavanja je ta, da veliko prehitro zemlja od najvišjih trt posameznih oddelkov vinograda odteče, ter da pridejo vsled tega korenine na dan. Pri prvem okopavanju, kopalo naj bi se povsod vedno počez, kar se tem ložej vrši, ker stoje še nepovezani napnenci pokonci, in toraj takemu okopavanju nikake ovire ali težave ne delajo. Pri okopavanju trt, zapaziti je pri nas tudi zelo povsod to napako, da se trtam najvišje, že tik zraku rasteče, takozvane rosne korenine, pazljivo ne odrezuje, ampak na miru puste. To postopanje je že celo pri tistih trtah največje škode, katere so bile pregloboko posajane ali grubane, tako da se nahaja že evropejski les v zemlji. Evropejski les se v zemlji ukoreníči, na koreninah se naseli trtna uš, katera jih v kratkem času uniči. Ameriške korenine na takih trtah pa vsled nastanja evropejskih tako opešajo, da ne morejo več trt rediti, in po njih je v par letih. Vsak kopač ima naj toraj za boto čevlja primerni nož, s katerim mora vse rosne korenine na trti, naj rastejo iz kakoršnega lesa god, gladko odrezavati.

Pri povezvanju trt h kolom, vrši se pa pri nas kaj gostokrat ta napaka, da se napnence namesto navzdol, vkreber veže. Tako pride zgornji konec napnenca namesto pod, nad trto. Taka nepravilna vežnja napnencev ima to škodljivo posledico, da zaženejo napnenci na zgornjih koncih

kaj močno namesto na spodnjih, in to daje potem povod nepriporočljivemu zdaljševanju, oziroma poviševanju trtnega debla. Ako ni toraj nevarnosti, da se bo napnenc zlomil ali pa se odkršil, ako se ga dol veže, poveže naj se ga vedno dol, toraj proti dolini, ne pa navzgor, proti vrhu hriba.

—1—

(Opomba uredništva.) Pri tej priliki opozarjamo cenjene čitatelje na članek „Nekatere opazke k obdelovanju vinogradov“ v štev. 7. „Dol. Novic“ lanskega leta, kateri govori o tem predmetu obširneje ter ga priporočamo v upoštevanje.

Telovadno društvo „Sokol“ v Novem mestu.

„Sokol“ v Novem mestu je po številu članstva najmočnejše društvo v našem mestu.

To je naravno; kajti namen „Sokola“ je, povzdigniti pravne in telesne sile v slovenskem narodu. Ta namen je tako vzvišen, da ga zamore povsem razumeti le tisti, ki že več let stoji v sokolskih vrstah.

Glede na ta namen obsojajo sokoli vse, kar bi zamoglo škodovati človeku na pravosti ali na zdravju. „Sokoli“ obsojajo ponočevanje, vživanje opojnih pijač čez nujno potrebno mero, obsojajo preperljivost, ošabnost, sploh vse lastnosti, vsled katerih bi zamogla trpeti pravost in telesno zdravje.

Zaradi tega pa sokolska društva kot takošna tudi strasti političnih bojov ne poznajo. „Sokoli“ s politikom nimajo nič opraviti. Pač pa so „Sokoli“ izključno narodna društva.

Kdor hoče stati pod sokolskim praporom, mora biti moralno neomadeževan. Na to pazijo odbori pri sprejemanju članov.

Svoj namen dosežajo „Sokoli“ v prvi vrsti s telovadbo in z nravnim obnašanjem svojih članov. Kar zadeva pa telovadbo, glavno sredstvo sokolske vzgoje, je glede na neprestano menjavanje članstva vsled vojaških naborov, vsled preselitev itd. težavno, vzdrževati vedno polne telovadne vrste. Tedaj je pa tembolj potrebno, da vsak član, ki je po svoji starosti ali sicer sposoben za telovadbo, redno obiskuje telovadne ure. Nikdo se ne bode kesal, ako se udeležuje vztrajno telovadbe — in prav vztrajnost je mero-dajna —, namesto da bi sedel doma ali iskal zabave drugod. Telovadba ne krepi samo telesa — podlaga vsakemu delu je itak telesno zdravje —, temveč razvedruje vsakogar tudi duševno. Vsakdanje delo v kakošni si bodi obrti te izmuči in oslabi, telovadba te po takem vsakdanjem delu okrepi in ti daje novo čilost. Nikar ne reci kot delavec: „saj zadosti telovadim celi dan“. Tak nazor je popolnoma napačen, kar je stokrat dokazano.

Častna dolžnost bodi torej vsakemu za telovadbo le količkaj sposobnemu članu: **Ob telovadnih urah vsi v telovadnico!** Kdor bi imel ob telovadnih urah — pondeljek, sredo, petek od pol 9. do pol 10. ure zvečer — kakošen opravke, naj ga odloži na drugi čas.

Brezbrižna udobnost (komoditeta) ali celo lenoba ste mrtvilo, ki krati življenje in pripravlja bolezni!

Isto veljaj za obrtni in za šolski naraščaj, ki telovadi ob nedeljah in četrčkih ob pol 2. popoldne.

Pozivamo s tem stariše, učitelje in mojstre, da pošiljajo dečke redno k telovadnim uram, ker vidimo, odkar smo se lotili vzgoje naraščaja, blagodejen vpliv te vzgoje na mladini. Pridni in vztrajni dečki, to je: tisti, ki najboljše telovadijo in tudi tisti, ki redno obiskujejo telovadne ure, dobili bodo od časa do časa primerna darila — n. pr. telovadne kroje, obleko, obutev, knjige, šolske potrebščine itd.

Telovadba je dečkom nedvomno veliko koristnejša, kakor pa pohajkovanje po mestu in igranje z različnimi igrači po cestnem prahu ali celo igranje s kvartami po ulicah.

Kakošno veselje je opazovati naš naraščaj v telovadnici ob nedeljah in četrčkih! Točno izvršuje mlada četa povelja in nravnostna navodila načelnika in podnačelnika, ki vestno in vztrajno izvršujeta svojo častno nalogo. — Dečki niso nikoli brez nadzorstva.

Torej še enkrat: Stariši, učitelji in mojstri, pošiljajte svoje otroke, učence in vajence v telovadnico.

Sokolska društva niso ustanovljena za zabavo ali za igračo, temveč za vzgojo.

Sam Fügner je označil pomen naših društev z besedami: „Ne koristi, ne slave“ — in mi pristavljamo še: temveč zgolj častne dolžnosti! Na zdar!

Novomesto, dne 24. marca 1908.

Dr. Schegula, t. č. podstarosta „Sokola“ v Novem mestu.

Politični pregled.

Presvitli cesar, kateri je zadni čas nekoliko obolel vsled prehlajenja, radi česar pa je vse jedno opravljal vladne posle, je zopet popolnoma okreval in kmalo zopet prične z navadnimi sprehodi na prostem.

Dne 27. marca se je sešel kranjski deželni zbor k kratkemu zasedanju, pri kojega prvem zasedanju je novo imenovani deželni glavar gospod dvorni svetnik Šuklje v roke gospoda deželnega predsednika slovesno obljubil svoje dolžnosti vestno izpolnjevati in v katerem se je deželni zbor konstituiral in sprejela nujnost volivne reforme, ob enem pa izvolil ustavni odsek, ki ima nalogo pečati se z volivno reformo. Meseca junija bode šele redno zasedanje deželnega zbora. V deželni odbor so bili izvoljeni: grof Barbo, dr. Tavčar, dr. Lampe, dr. Šušteršič. V ustavni odsek, kateri je imel 27. popoldne ob 4. uri prvo sejo, so izvoljeni: Šušteršič, Krek, Jaklič, Povše, Lampe, Schwegel, Liechtenberg, Barbo, Tavčar, Eger, Triller, Plantan.

Avstrijska delegacija zaključila je 12. marca svoje zasedanje. Državni zbor se snide 2. aprila ter bode deloval do 11. aprila nakar gre na velikonočne počitnice. Rešiti ima predlog o rekrutih. Ker pride na dnevni red več nujnih predlogov, se bode tudi o rekrutih razpravljalo v obliki nujnega predloga.

Hrvaški sabor, kateri se je 12. marca otvoril, bil je takoj o pričetku mej velikim hrupom odgođen na nedoločen čas, in scer radi tega, ker je klical predsednik ob otvoritvi: „Proč s tuji! Proč z nevredneži!“

Nemški cesar in cesarica bila sta zadnje dni v Benetkah, kjer ju je italijanski kralj na zelo sijajen način sprejel.

Francozi imajo še vedno boje z Maročani, kateri se jim hrabro upirajo, ker je proglašena mej njimi sveta vojska proti tujcem. — V Indokini pa se Francozom upira prebivalstvo, katero podpirajo tamošnji duhovni, bonci, kateri širijo med ljudstvom letake z naročilom, naj nikar ne plačuje davka Francozom in naj se jim z oboroženo roko upre.

LISTEK.

Zgradba nove župne cerkve v Prečni.

VI.

Skoz to stisnjeno sotesko smo se prerili še dokaj mirno in smo vse lepo zvrstili. Na vrsto pridejo najpreje mrtvašnice, potem čez nekaj časa šola in na zadnje tudi cerkev. Prijazno smo se pomenili, da se napravi potreben material za mrtvašnice večinoma s tlakom, ob enem pa tudi prostovoljno zložili nekaj denarja, in tako smo imeli tekom dveh let že na podružnicah mrtvašnice! Tudi šolsko vprašanje se je spravilo v pravi tir tekom let po naklonjenosti veleslavnega dež. odbora, po modrosti preblagorodnega gosp. barona Viljema Rechbacha, sedanjega c. kr. okr. glavarja v Rudolfovem in predsednika c. kr. okr. šol. sveta, ter po požrtvovalnosti občinskih mož in sploh posestnikov in davkoplačevalcev. O tem podam pozneje natančneje pojasnilo. Kaj pa nova cerkev? Z nabavo materiala se sploh pri teh razmerah ne mudi preveč, ker imamo itak še malo denarja; par tisoč kron smo pa še dali za apno. Pred vsem drugim je treba skrbeti, da se kaj ukrepe cerkvene finance; tedaj ne izdajati, ampak nabirati stavbeni

zaklad! Vspah pri tem je odvisen od mnogih odnošajev, od dobre letine, sreče pri gospodarstvu, zdravja, živega verskega prepričanja itd.

V to dobo spada tudi obhajanje sv. misijona, od 30. aprila do 8. maja 1902, po naročilu prevzvišenega knezoškofa. Misjon so vodili preč. oo. lazaristi s prav skušeno spretnostjo. Udeležba je bila ogromna, vspeh očividni, župnija je bila kakor prerोजना. Take cerkvene slovesnosti vplivajo vsestransko na dušo in srce. Tu spozna kristjan zares dobroto sv. vere in cerkve. Potem ima tudi bolj radodarno srce za cerkev, pa gorečo vneto za božjo čast. Tako je tudi s šolo. Če je šola dobra, se otroci v njej mnogo nauče, se lepo vzgajajo in omikajo, pripravijo res vredno za prve sv. zakramente; potem so starši šoli naklonjeni, jo čislajo in za šolo mnogo store.

Tako se tudi vgladi ostrina in vblaži nevolja. Ob navedenih opravilih in denarni skrbi, kakor tudi drugih stanovskih dolžnostih nam je šlo že l. 1902 k zatonu. Po večjih in manjših prispevkih smo namnožili stavbeni zaklad na 15.500 kron. Ob enem je pa tudi rastla vneto farmanov za novo cerkev. Kljub nekaterim zahtevam začeli smo spet misliti na delo za novo cerkev. Pesek, katerega bo za tako stavbo potreba silo veliko, nas je skrbel tem bolj, ker v Prečni se težko dobi večja množina peska. O tem se je treba vsestransko posvetovati. Zato sem na prvo adventno nedeljo 1902, ko sem zakonskim oznanil spraševanje za veliko nočno spoved, pripomnil: „Z možmi se bomo tudi pomenili, kje, kako bi najpripravneje in najceneje dobili peska za novo cerkev. Leta 1903 bodo prevsv. knezoškof obiskali našo cerkev, ki je res revica, pa če jim pokažemo velikansko jamo apna in še večji kup peska in tliko tisoč kron denarja, bodo spoznali vašo dobro voljo.“ In na drugo adventno nedeljo sem že pristavil: Z možmi se bomo pri spraševanju nadalje posvetovali že o vožnji peska, vidimo, da imate dobro srce, vse pojde z božjo pomočjo.

Za 2. polovico sušca so darovali: Neimenovani 6 kron, gos. a Fr. Picck, Ribnica 2 kroni, Franca Bolta 1 krono 20 vin., Murn Franca 2 kroni 20 vin., Zarabec Meta 3 krono 60 vin., Koračin Martin, Dol. Kamence, sin 200 kron, p. n. g. Ivan Appe, hraniln. načelnik 36 kron, A. Jerič, Trebnje 1 krono, g. Janez Aš, Gor. Straža, posestnik, obč. odbornik 10 kron, Kavšek Marija 1 krono, g. Ivan Rakoše, trg. Gor. Straža 12 kron, Koročin Reza 1 krono, Polak Alojzija, Mačkovec 1 krono, veleč. g. kapelan Martin Pečarič 10 kron, g. Helena Kajzar v Podkorenu, Kranjska gora 61 kron 30 vin. Bog povrni stotero! (Dalje sledi.)

Šent Rupert prijazno letovališče.

(Konec.)

Šent Rupert je središče obsežne šentruperske občine, ima pošto in brzovaj, trirazredno ljudsko šolo, izobraževalno društvo, posojilnico in od letos mlekarstvo zadrugo. V mestu je tudi žandarmerijska postaja. Prebivavci se bavijo največ s poljedelstvom, živinorejo, vinogradarstvom in sadjarstvom. Povsod se opaža velik napredek, posebno odkar so počeli rabiti pri kmetijstvu umetni gnoj. Vsak košček zemlje je dobro obdelan. Tudi vinogradi so že precej obnovljeni. Šentruperska vina so dobra ter jih je hvalil že Valvasor posebno iz Apnenika (on pravi Alpunik), Okroga, Krokarijev, Vranskega in Cirknika. Še sedaj obstoje vinogradi po teh goricah, vendar pa raste zdaj najboljša roba v Zadrugi in Gobci. Sploh se trudijo imovitejši gospodarji, da si uredijo vinograde, kakor to zahteva napredno vinogradstvo. Tudi sadjarstvo lepo napreduje, vendar ne v oni meri kakor druge gospodarske stroke; dasi je lega za sadjerejo vrlo ugodna. To je pa vzrok, ker se sadje dozda ni moglo lahko prodati, ko pride železnica, se bode tudi v tem pogledu obrnilo na bolje. Glavni dohodek pri kmetijstvu je seveda od živinoreje in prešičjoreje; živinoreja se bode zdaj še bolj razvijala, odkar je odprta mlekarica, ki bo tukaj gotovo dobro uspevala. Obrtnije ima Šent Rupert malo, sčasoma bi se mogla kaj bolj razviti ter uporabiti vodno moč Bistrice, ki teče ravno skoz vas. Bistrica goni do 7 mlinov in 3 žage. O kakem velikem obrtu seveda ne more biti govora v tem kraju, pač pa bi se moglo uvesti za zimski čas pletarstvo, ker se dobi od poljedelstva dosti slame, a tudi vrba izvrstno uspeva ob potokih. Ne bi li se kako poskrbelo, da pride tudi v ta kraj izurjen učitelj v pletarstvu za nekaj časa.

Šent Rupert bi mogel postati sčasoma zares prijazno letovališče. Že dozda je dohajalo vsako leto nekoliko letovičarjev v ta prijazni kraj, a ko se odpre nova železnica, jih bo še več.

Kdor je potreben miru in svežega zraka, mu more zares ugajati tak miren in zdrav kraj kakor je Šent Rupert. Seveda bi se moralo za take ljudi poskrbeti, da jim bo bivanje v tem kraju ugodno. Pred vsem bi trebalo več in dobro urejene gostilne. Je že zdaj par prav dobrih gostiln v mestu, vendar če pride več gostov, jih bo težko znesti. Pa senca ni v letnem času v Šent Rupertu, ker je šuma precej daleč, a v vasi ni nobenega drevesnega nasada, razen malo sadnega drevja po vrtovih. Bilo bi prav potrebno, da bi se določilo v samem Šent Rupertu ugodno mesto, kjer bi se nasadil gozdič (mali park). Tudi malo kopališče bi se dalo prirediti v Bistrici. In še nekaj moram omeniti. Od kolodvora na Raskovniku do Šent Ruperta je sicer urejena cesta, toda za pešce ni poskrbljeno, kakor je to po navadi v drugih krajih. Vsekakor bi se moralo urediti ob tej cesti pot za pešce ter ob potu nasaditi drevja. To bi bilo sčasoma tudi lepo sprehajališče ob poletnem času. Seveda stoji take naprave nekaj denarja, toda če kraj noče zaostati, jih mora izvesti. Sedanji šentruperski župan je napreden in podvzetni mož ter zna računati z zahtevami časa, zato je pričakovati, da bode storil še gotovo kaj več za napredek lepega Šent Ruperta, da postane prav ugodno letovališče.

Iz Šent Ruperta se morejo prirejati tudi ugodni izleti. Kdor ne mari v goro, ta se mora podati po polju v Drago, Skiljevo, na Veselo goro, Rakovnik, Mirno, v Prelesje, na Bistrico ali v Mokronog. Kdor ljubi pa ljubi gorski kraj, ta se more vzpeti na Okrog (521 m), odkoder je izza lepe gotiške cerkve sv. Barbare krasen razgled po šentruperski in mokronoški dolini ter še dalje do Gorjancev. Skoz Kamnje pa se more na strmi Hom, odkoder se vidi vse do Kranjskega Snežnika na hrvaško-kranjsko mejo. Kogar zanimajo silne razpokline tukajšnjih gor s strmimi obronki, ta naj gre skoz Hrastno, kjer se je nekdanj kopal železna ruda, na brdo Viher do cerkve sv. Duha, odkoder ima lep razgled proti Šent Janžu. Brez dvoma pa je najzanimivejši izlet po bistriški dolini skoz vas Slavne ter od tukaj ob robu globoke doline do slapa Slavčice. To je sicer naporna pot, toda trud se naplača s krasnim prizorom gorskega slapa. Po goli pečini se ruši v prepad več metrov visoko dosta jak potok, ki hiti s početka ves kipeč dalje po globoki razselini v Bistrico. Na Dolenjskem ne poznam lepšega slapa od tega. Najpripravnejši čas za izlet k slapu je posle kakšnega večjega dežja, dokler je še voda v potoku jaka. Takrat se more tudi najbolje opazovati moč in jakost slapa po šumu, ki se sliši že od daleč. Kolikor mi je znano, ni dozda o tem slapu še nobeden pisal. Nadjam se pa, da bode sčasoma bolj poznat, kakor tudi še mnoge druge prirodne krasote tega kraja.

Piše se nam:

Iz Šent Jerneja. — Po raznih listih se je čitalo, da nameravamo v velikih mestih na željo našega preljudnega cesarja za 60 letnico, kot jubilejno leto, napravljati razne dobrodelne zavode. Vsled tega bodo na Dunaju najeli več sto milijonov kron, da pozidajo poslopja za dobrodelne namene.

Pri nas, se ve, ne bomo se tako visoko vpenjali, akoravno bi bilo želeto, da bi se zdaj v jubilejnem letu tudi zidala sirotišnica za naše reve v tej fari. Gotovo ostane ta želja za naše prihodnje naslednike za izvršiti, ali pa morda se bodo tudi razvneli za to idejo. Bog razsvetli naše občinske moze, da bi to izvršili, in želeto bi bilo, da bi novi odbor to v roke vzal, kateri bo se gotovo kmalu moral po razpustu starega voliti. — Naši, tako imenovani „Hofšteterji“ t. j. posestniki pašnika, so si v svoji skromnosti vendar v trajen spomin, kot jubilejski dar, postavili dne 21. marca 1908 na pašniku (gmajni) med državno in postransko cesto „Jubilejsko svetilnico“ (lampo), da bo po noči svetila ljudem, katera je bila zelo potrebna pri hiši vpokojenega nadučitelja g. Janeza Saje. Obesli so še v par drugih krajih svetilnice, ki naj bodo kot jubilejni spomin.

Želeto bi bilo, da bi še pašnik z sadnim drevjem zasadili, v takih krajih, kjer ga ne bi živina se pasoča, niti ljudje poškovali. Morda se bo to še kedaj zgodilo, če mi ne pričakamo tega veselja, ga bodo pa naši nasledniki, ker bi gotovo več ptujcev v naš lep kraj po letu prišlo, ako bi imeli več senčnih prostorov, posebno pa če kedaj dobimo vsi tako želno pričakovano železnico Novomesto-Šent Jernej-Brežice itd. Naj pri tej priliki še omenim, da smo pepelnico sredo popoldne pokopali Janeza Zalokar, vulgo „Karlovski Janez“, posestnik in gostilničar. Blagi pokojnik je neizrečeno veliko trpel. Požiralnik se mu je bil vsušil ali pa tako zatekel, da več kot sedem mesecev ni mogel uživati navadne hrane; zadnjih sedemnajst dni pa celo nobene kapljice tekočine

ni mogel doli spraviti. Umril je vsled lakote itd. Voljno je trpel to svojo bolezen. Kazal je veličastni pogreb k zadnjemu počitku, kako vsestransko je bil milovan, spoštovan in ljubljen. Čez petdeset zavojev sveč se je med spremlajoče pogrebce razdelilo, toliko je bilo ljudstva skupaj prišlo. Naj blagi mož v miru počiva!

Iz Čateža pod Zaplazom. (Prosim Vas, gospod urednik, da sprejmete v svoj cenjeni list sledeče vrstice, ker upam, da bodo nekaterim čitateljem „Dolenjskih Novic“ po volji.) V 11. šte. „Domoljuba“ je neki dopisnik pod naslovom „Alkohol in izseljevanje“ našteval vzroke, zakaj se ljudstvo kar trumoma izseljuje in skoro pri vsakem izseljencu je po njegovem mnenju vzrok — alkohol. Jaz mislim, da se ne selijo pijanci, ampak večinoma pridni ljudje. Res je žalibog med priprostim ljudstvom pijančevanje hudo razširjeno, vendar do gotove meje ne smemo odreči kmetu, ki se na tem božjem svetu poti in trudi, tudi zabave; saj tudi on potrebuje razvedrila in včasih še več kakor gospoda. Domoljubov dopisnik misli, da zadostuje za osebo četrtnina vina. Naj vzame g. dopisnik motiko v roke in pridno dela od ranega jutra do poznega večera v poletni vročini, pa bo spoznal, da utrujeno telo potrebuje več, ko spočito; gotovo ne bo zavidal kmeta, če ga v potrebi izpije tudi pol litra. — Ne trdim, da bi alkohol ne primoral včasih ljudi k izselitvi, vendar so glavni vzroki izseljevanja iskati drugod pred vsem hrepenenje po blagostanju. Revščina, dolgovi tirajo ljudi, da si iščejo sreče v tujini. Nepotrebno tožarenje posebno po dolenjskih krajih je spravilo več ljudi v nesrečo, celo na beraško palico, ko pa alkohol. Žalostno je gledati našega kmeta, ko hiti n. pr. zaradi nezatnega kosa zemlje k advokatu in začnejo se pravde, pridejo komisije in njegova trma ga stane včasih stokrat več, kot je vse skupaj vredno. Bogati advokat si zadovoljno kopiči denarje, kmet pa mora prodati, kar ima in britko izpametovan se poda na tuje. — Sicer pa tudi vlada našemu kmetu ne obeta boljše bodočnosti. V zadnjem času so zvišali raznim stanovom plače, a kmetu nalagajo od leta do leta hujše davke, dobi pa le nezatne drobtinice, akoravno je kmetijski stan najvažnejši v državi. Za časa volitev obljubujejo poslanstva-željni govniki kmetu zlate gradove, a svojih obljub navadno ne morejo izpolniti in tako ostane naš kmet na svojem posestvu trpin vse žive dni, ako ga slučajno ne izvabijo mameče besede v tujino, kjer si obeta svojemu trudu tudi primerno plačilo. Največkrat ga seveda tudi ti upi varajo in ne čudite se, če hoče potopiti moreče skrbi v polni kupici vina. Odstranite vzroke alkoholizma, če hočete videti kmeta srečnega!

Domače vesti.

(Imenovanje.) Deželni in državni poslanec dvorni svetnik v pok. gospod Franjo Šuklje imenovan je deželnim glavarjem kranjskim. Njegovim namestnikom v vodstvu deželnega zbora imenovan je deželni poslanec graščak gosp. Leopold baron pl. Liechtenberg, kateri ta posel vže od leta 1897 vodi. — Novi deželni glavar Šuklje porodil se je l. 1849 v Ljubljani ter se posvetil po izvršitvi višje šole profesuri. Leta 1893 imenovan je bil predsednikom zalogi šolskih knjig. Povodom vpokojenja 1902 bil je odlikovan z vitežkim križcem Leopoldovega reda. Poleg svojega poklica bavil se je Šuklje mnogo z javnim življenjem. Od leta 1889 do 1895 bil je ud kranjskega deželnega zbora, dalje časa pa tudi državni poslanec. — Šuklje je bil leta 1866 v vojski na Češkem težko ranjen.

(Premembe pri učiteljstvu) Dosedanji provizorični učitelj v Dobropoljah gosp. Pavel Ločnik, imenovan je proviz. učiteljem na petrazrednici v Loškem potoku. — Suplentinja v Cerkljah gpdč. Marija Likar imenovana je proviz. učiteljicam na petrazrednici v Mokronogu. — Dvamesečen dopust zaradi bolezni je dobil učitelj v Osilnici gosp. Fr. Povše, nadomestuje ga v tem času tamošnji župni upravitelj gosp. Jakob Bajec. — Proviz. učitelj v Šent Jerneju gosp. Franc Zagorc postal je defin. učitelj in vodja enorazrednice v Hrvaškem brodu. — Izprašana učiteljska pripravnica gpdč. Zofija Černe imenovana je proviz. učiteljicam v Unterwarmbergu. — Definitivnim učiteljem ozir. učiteljicam so imenovani gg.: Josipina Majde v Št. Lovrencu, Marok-Sedej v Hinjah, Teodor Betriani v Ribnici, Marija Zagorjan v Loškem potoku, Matija Žitko v Sodrašči, Marija Jelenec v Godoviču, Erika Kastreutz in Josip Krauland v Starem logu. — Nadučitelj gosp. Josip Sedlak v Loškem potoku je premeščen v Jesenice. — Na mesto zaradi bolezni na dopustu bivajoče učiteljice gpdč. Ane Fabjan imenovana je dosedanja suplentinja na ljudski šoli v Vel. Lašičah gpdč. Ana

Erzin kot suplentinja na ljudski šoli v Semiču. — Na mesto radi bolezni na dopustu bivajočega nadučitelja gosp. F. Lunder nastavljena je izprašana učiteljska pripravnica gpdč. Ana Goli kot suplentinja na ljudski šoli na Raki. — Gosp. nadučitelj Jan. Štrukelj prestavljen je na lastno prošnjo iz Bučke v Dobropolje, namesto njega nastavljena je dosedanja suplentka na Studencu gpdč. Terezija Juvanec kot proviz. učiteljica, začasno vodstvo šole pa je prevzela def. učiteljica gpdč. Ana Vavken.

(Prestavljen) je iz bolnice v Št. Vidu na Glini na Koroškem usmiljeni brat g. br. Wilibald Belec v Gradec, ki nam je iz Kandijanske bolnišnice še v dobrem spominu.

(Novo sveto mašo) bral je 19. marca v benediktinski cerkvi v Celovcu č. g. dr. Josip Ogórek. Gospod novomašnik je še marsikateremu Novomeščanu v dobrem spominu izza njegovega službovanja v letih 1874 do 1881 na tukajšnji gimnaziji, kjer so ga gg. tovariši-profesorji in tudi dijaki jako čislali in ljubili. Gospod dr. Ogórek je bil rojen 11. januarja 1844 v Dembovi v Galiciji ter se posvetil po dokončanih gimnazijskih študijah filologiji, katero je študiral v letih 1867 do 1871 v Lvovu in na Dunaju. Po prestanih državnih izkušnjah na Dunaju, je služboval kot profesor v Celju, Ljubljani, Novem mestu in slednjič na nemški gimnaziji v Lvovu in sicer do leta 1905. Doktorjem filozofije je bil promoviran na Lvovskem vseučilišču leta 1885, kjer se je tudi potem, ko mu je umrla soproga, posvetil teologičnim študijam. Mesta, koja zavzemata njegova dva otroka, kažeta jasno, kako zelo je skrbel za nju vzgojo. Sin je zdravnik v prvem sanatoriju na Dunaju, hči pa, katero je oče sam počeval vsled pomanjkanja dekliskih gimnazij v vseh gimnazijskih predmetih, je sedaj praktična zdravnica v Lvovu ter poročena z nekim profesorjem akademije. Stopivši v pokoj, potoval je g. profesor Ogórek v Rim, kjer se je posvetil poldrugo leto filozofskim in teologičnim študijam. 64letni novomašnik je še mladeniško čil in zelo dobrega spomina ter govori poljsko, nemško, slovensko, italijansko, francosko, rusko in rusinsko. Č. g. dr. Josip Ogórek ostane kot mašnik v krški škofiji.

(G. Ignac Špacapan) zidarski podjetnik stanuje v hiši g. Jakšeta „pri Slonu“ v Novem mestu v pritličju.

(Županom v Ambrusu) je izvoljen posestnik gospod Anton Vidmar.

(Vabilo) vsem članom obrtne zadruga za sodni okraj novomeški na VIII. občni zbor, kateri se bode vršil v nedeljo 5. aprila 1908 ob 2. uri popoldan v gostilni g. Kopača v Rudolfovem s sledečim vsporedom: 1.) Pozdrav načelnika. 2.) Glasovanje za še nadaljni obstanek zadruga ali za razdružitvev eventualno razrušitev iste. 3.) V slučaju sklepa še nadaljnega obstanka zadruga, volitev novega načelnika, 10 odbornikov in 4 namestnikov. K obilni udeležbi se uljudno vabi z opomnjo, da, ako se zbora ne udeleži četrtina udov, ne bode sklepčno in se bode moral 4 tedne pozneje zopet sklicati občni zbor, kateri pa bode razglašen v „Dolenjskih Novicah“. Volilo se bode po listkih. Vsak član dobi k vabilu priložena dva listka, na enem bode tiskano, ali naj še obstane zadruga, in na drugem, ali naj se razdruži. Vsak se mora izkazati z vabilom, drugače ne more glasovati. Pooblastila niso veljavna. — Ako kateri gg. obrtnikov pomotoma ne bi bil prejel vabila, se lahko vseeno udeleži zborovanja in prejme volilne listke pri vstopu. Načelnštvo.

(Umrila) je v Šmihelu pri Novem mestu dne 18. marca č. sestra Dominika Avsec iz reda ubogih šolskih sester de N. D. v mladostni dōbi 33 let. Pokojna pohajala je vse razrede v samostanu v Smihelu ter si po izšolanju tuli izvolila prevzvišeni poklic čč. šolskih sester. Nje čč. sestre kakor tudi učenke so jo visoko čislale in ljubile, kar je tudi sijajno pokazal nje pogreb, katerega so se udeležile vse učenke in ogromna množica ljudstva. Omeniti še moramo, da je to prva izmed čestitih sester, odkar je ustanovljen v Šmihelu samostan, katero smo izročili materi zemlji na šmihelskem pokopališču. Svetila ji večna luč!

(Umril) je v Toplicah 29. marca občeznani „pan Telatko“, gostilničar. Rojen je bil l. 1834 na Češkem, veliko let je bil pri vojaki kot pek in je tudi v Toplicah c. kr. vojašnico preskrboval s pristnim komisom. Kopališki gostje so radi prihajali k njemu, ker se je dobila pri njem izborna kava s finim kruhom, pa dobro vino pridelka Ivana Sušteršiča star. iz Semiča. Vdova bo v zvezi s hčerko gospo Marijo Senčar nadaljevala obrt. Telatko je bil le nekaj dni bolan. O sv. misijonu je bil previden. Poštenega, prijaznega Čeha je vse ljubilo. Naj sladko spi med brati Slovenci!

(Umrila) je v Kočevju gospa Marija Log, roj. Verderber v 86. letu svoje dobe.

(Stratifikacijski tečaj.) V četrtek, dne 9. aprila t. l. ob 9. uri zjutraj priredi c. kr. vinarski nadzornik g. B. Skalicky v državni osrednji trtnici v Bršljinu pri Rudolfovem praktični tečaj v cepljenju in siljenju ali kalenju (stratificiranju) ameriških ključev. Želeti je obilne udeležbe od strani vinogradnikov in trtničarjev, da se priuče temu koristnemu in pripravnemu delu.

(Prostovoljno gasilno društvo v Novem mestu.) Na obnem zboru 22. sušca izvolil se je sledeči odbor: Načelnik g. Avgust Luser, podnačelnik g. Jos. Bergmann, blagajnik g. Jos. Ogoreutz, adjutant g. Karol Rozman, tajnik g. Fr. Kenda, vodja plezalcev g. Jan. Ferlič, vodje brizgalnic g. Jos. Ogoreutz in g. Ant. Stopar, namestnik g. Recelj in orodjar g. J. Preželj.

(Vinograd na Trški gori) pokojnega g. R. Muhviča, ki sta ga lansko leto kupila gg. Selak in Kós, je kupil g. Marenčič, trgovec in posestnik v Kranju od g. Kosa iz Gor. Ločne za ceno 12.900 K. Zares lepo, da se zanimajo za našo dobro kapljico tudi Gorenjci. Želimo vresničenje besed pesnika B. Potočnika: „Pridi Gorenjč z mrzle planine, vabi Dolenjč v gorke ravnine itd.“

(Sv. misijon v Šmihelu) pri Novem mestu, ki se je obhajal skozi 14 dni, zaključil se je v nedeljo 29. marca popoldne s slovesno procesijo z Najsvetejšim. Da je bil spored izvanredno velik, označijo številke udeležencev, od katerih je bilo moških nad 870 in žensk nad 1480, toraj skupaj nad 2350 oseb.

(Sv. misijon v Toplicah) pod vodstvom čč. očetov iz reda sv. Franciška se je prav uzorno zvršil in bo vsem udeležencem v trajnem spominu. Nič ni motilo lepega reda, sv. tihota in resnoba se je polastila vsega prebivalstva. Obhajanih je bilo do 2500 oseb, misijonskih pridig in krajših nagovorov ob skupnih obhajilih je bilo 30. Pri sklepu je bila cerkev prav do stopnjic velikega altarja napolnjena. Bali smo se, da bo kaka nesreča, a vse je sijajno in gladko poteklo. Procesija, ki jo je vodil mil. prošt dr. Elbert, je bila trikrat tako dolga kot navadno. Bandero dekliške Mar. družbe s krasno v žamet vezeno sliko Marije lurske in sv. Neže je prvič zaplapolalo. Bandero je posebne vrste, nekaj čisto novega, omamljivega in je vzbudilo splošno pozornost. Božji blagoslov je očitno spremljal milostni misijonski teden.

(Prihodnji sejm v Kandiji) bo 16. aprila t. l. Kupci in prodajalci se vabijo v mnogobrojni obisk.

(Na sejm v Kandijo) je bilo v četrtek 26. sušca pripeljanih okoli 60 voz prešičev. Kupčija pa ni bila posebno živahna, pogrešali smo kupce iz Suhokrajne in iz žužemberškega okraja. Zaradi tega pa je bila kupčija tem boljša za veletržca g. Končina, ki je nakupil do 80 jako lepih prešičev po nizki ceni. — Goveje živine pa je bilo na sejm postavljene čez 500 glav. Ta kupčija je bila zelo živahna, akoravno je cena nekoliko poskočila. Posebno veliko je bilo kupcev Bločanov in Šmarčanov in iz Notranjskega, ki so največ živine peljali v Pulj. —

(Živinski semnji na Dolenjskem) meseca aprila bodo: v Novem mestu 6. (mesečni) in 21. (letni), potem 13. in 27. tedenska prešičja; v Mokronogu 4., v Zdenski vasi 6., v Žužemberku 11. in 24., v Št. Jerneju in Višnji gori 13., v Črnomlju 14., v Kandiji in Zatičini 16., v Dobrniču 21., v Št. Vidu pri Zatičini 22., v Bučki in Zagračcu 25., v Podbukovji pri Krki in Semiču 27., v Metliki 28. t. m.

(Cepljenje proti prešičji rudečici.) Občutno škodo povzroča vsako leto gospodarjem nalezljiva bolezen rudečica pri prešičih, proti kateri je najzanesljivejša odpomoč cepljenje še zdravih prešičev v ta namen, da se jih ne prime rdečica. Cepljenje je že dobro preskušeno in se vrši v družih deželah vsako leto v veliki meri. Stroški za cepljenje so, ker oddaja država cepivo brezplačno primerno nizki in toliko nižji, kolikor večje je število cepljenih prešičev v enem kraju. Cepljenje se prične spomladi in je treba radi naročite potrebne množine cepiva zglasiti dotične prešiče po županstvu na okrajno glavarstvo. Gospodarje opozarjamo nujno na cepljenje proti prešičji rudečici.

(Prepoved prešičjih semnje.) Vsled razširjene prešičje kuge so v črnomalskem političnem okraju prepovedani do preklica vsi prešičji semnji in vsaka odprodaja trgovinskih prešičev.

(Lep uspeh prešičjereje.) Posestnik Alojzij Pavlin v Trebnjem je zredil 18 po 200 kg težkih prešičev, katere je kupil veletržec Janko Popovič iz Cirknice in katere bo postavil aprila meseca na razstavo za pitano živino na Dunaju.

(Prvo sluko [šnefa]) je pri nas ustrelil 13. marca graščak g. Rudolf Smola v Jazbincih pod Cerovcem pod Gorjanci. Pri tej gonji se je prepodilo 13 zajcev, znamenje, da so letos zajci dobro prezimili. Številka 13 je sicer za lovce nesrečna, a vkljub

temu je upati vendarle prav bogate zajčje jeseni. Lovci, glejte tedaj, da bodo puške pripravljene! — Te-le dni pa je neki sicer jako dober lovec razstrelil neko sluko tako izvrstno, da jo je moral pobrati v svoj robec (pravi Schnepfen...)

(Stava V. Rohrman-Gilly) G. poštni blagajnik Gilly je podaril dobljeno stavo v znesku 2 K tukajšnji moški podružnici Ciril-Methodovi podružnici. Za dar mu v imenu družbe izreka najtoplejšo zahvalo blagajnik I. Maselj.

(Kronski darovi) Mnogi gospodje, zlasti g. dr. Žitek, g. vodja R. Dolenc, g. Vlad. Vojska so podpisane opetovano izrazili željo, naj bi s polo nabiral mesečne darove, kakor so že v nekaterih krajih v navadi. Zato prosi podpisani vse one gospode, ki tudi želijo dajati kake prispevke, naj bi mu blagovolili svoja imena na kakršenkoli način javiti. I. Maselj.

(Delovanje hranilnice in posojilnice v Kandiji v l. 1907.) Hranilnica in posojilnica za Kandijo in okolico je imela pretečeni ponedeljek dne 20. marca t. l. svoj redni občni zbor. Iz letnega poročila načelnosti podamo sledeče podatke: Koncem l. 1907 je imela 1774 zadružnih članov. Denarni promet je obsegal a) prejemkov 1,106.653 K 74 h, b) izdatkov 1,107.582 K 64 h, skupaj 2,214.236 K 39 h, proti prejšnjemu letu se je povzdignil za 402.998 K 75 h. Zadružnih deležev je bilo 2797 z vplačanimi deleži 75.491 K 80 h; enkratni deleži so znašali 2208 K. Hranilnih vlog se je vložilo 663.272 K 28 h; stanje vseh hranilnih vlog je bilo koncem leta 1,173.918 K 98 h; ki so bila naložena v 1586 knjižicah. Posojil se je izplačalo 406.655 K, stanje vseh posojil koncem leta je znašalo 1,153.005 K 84 h. Račun bilance izkazuje: Aktiva: Posojila 1,153.005 K 84 h, tekoči račun z zvezo 46.085 K 85 h, inventar premični 1297 K 55 h, inventar nepremični 52.385 K, zaostale obresti posojil 8684 K 78 h, vrednost tiskovin 807 K 48 h, deleži pri Zadružni Zvezi 1000 K, efekti 1000 K, c. k. poštna hranilnica 1449 K 82 h, obresti pri drugih zavodih 639 K 43 h, gotovina 31. grudna 1907 20.164 K 57 h, skupaj 1,286.520 K 32 h. Pasiva: Deleži razdeljeni in enkratni 77.699 K 80 h, hranilne vloge z kapital. obrestmi 1,173.818 K 98 h, predplačane obresti posojil 3858 K 05 h, jubilejni zaklad 100 K, zaklad za obrestovanje razd. deležev 8894 K 82 h, davki in doklade 714 K 13 h, rezervni zaklad 5015 K, zaklad za slučaj zgube 6928 K 58 h, čisti dobiček 9390 K 96 h, skupaj 1,286.520 K 32 h. V načelnstvu so bili na novo izvoljeni dosedanji člani (čč. gg. Porenta, Zakrajšek in Appe), ker je pošla njih dosedanja doba; v nadzorništvo sta bila izvoljena gg. prof. B. Remec in posestnik Fr. Smuk. Od čistega dobička se je oddalo 390 K 96 h, penzijskemu zakladu za posojilniška uradnika 4000 K obema rezervnima zakladoma in 5000 K jubilejnemu zakladu, iz katerega potem načelnstvo po lastni preudarosti daje podpore v obče-koristne namene. Iz teh podatkov je očitno, kako uspešno, v obče korist, blagodejno in procvitujoče je delovala hranilnica in posojilnica v Kandiji v pretečenem letu, koliko koristnega pa imamo v bodočnosti še od nje pričakovati!

(V političnem okraju Novo mesto) z 48.970 prebivalci se je v pretečenem letu 268 parov poročilo. Rojenih je bilo 1536, umrlo pa 1034 oseb, mej temi 377 otrok v starosti do petih let. Starost 50 do 70 let doseglo je 244, nad 70 let pa 270 umrlih. Na jetiki umrlo jih je 115, na vnetju pljuč 131, na davici 22, na škrlatinki 5, na ošpicah 10, na legarju 13, ponesrečencev je umrlo 19, samomorilci 3, umorjene ali ubite so bile 3 osebe; vsi drugi umrli so na raznih boleznih.

(Oskrbništvo vodovoda v Novem mestu) naj bo prijazno opozorjeno na veliki nedostatek, kateri se je v noči 25. marca o priliki požara pri g. Murnu, mizarju v Žabjivasi, glede vodovoda pojavil. Hiša g. Murna oddaljena je le 5 m 80 cm od hidranta mimo vodeče cevi novomeškega vodovoda, kar v steno hiše vzdana železna ploščica jasno spričuje. In vendar je bilo istinito potrebno, da je na pomoč poklicana novomeška požarna bramba vodo za gašenje požara iz hidranta, umeščenega pred hišo brivca g. Karasa po ceveh k požaru napeljati morala. Ravno navedena hiša oddaljena je pa od one g. Murna gotovo dobrih 150 do 200 m. Pa zakaj, iz katerega vzroka je požarna bramba to storiti morala? Zato, ker pred Murnovo hišo hidranta najti ni mogla, dasiravno ga je iskala, da, v to svrhu po njem kopal. Hidrant, to je plošča hidranta, nahaja se namreč nekoliko oddaljenejši nego to v steno Murnove hiše vzdana ploščica pravi, in zasuta je bila skoraj 20 cm na globoko ne s snegom, ampak z blatom, zemljo. Kako naj bi bilo pri takih okolišnih na pomoč prihiteli novomeški požarni brambi mogoče hidrant najti? Kar je bilo pa pri tem požaru mogoče, mogoče bo še gotovo pri

kakem drugem tudi, bodisi v mestu samem, ali v Kandiji itd. Mogoče bo namreč, da se hidranta najti ne bo moglo, četudi ne bo njegovo mesto s snegom zakrito. To bo pa mogoče, ako bo oskrbništvu vodovoda 1. zato skrbelo, da bodo tablice, katere mesta hidrantom zaznamujejo, istinita, to je, resnično oddaljenost hidrantom označujoče, ako ne bodo 2. plošče (pokrova) hidrantov tako umeščene, oziroma označene, da se jih bo lahko takoj na prvi pogled zapazilo, ne pa da jih treba šele izkopavati iz zemlje. Ta prijazna opozoritev naj ima toraj to posledico, da se vsi hidranti novomeškega vodovoda, bodisi v mestu samem, kakor tudi v sosednih, z vodovodom previdenih vaseh kakor hitro mogoče natanko pregledajo, revidirajo, in ako potrebno — popravijo.

(Lastni vodovod) dobi graščina kneza Auersperga v Višnji gori tekem letošnjega leta. Stroški proračunjeni so na 8800 K in se prične s pripravljanim delom vže tekem te spomladi.

(V Metliki) se je ustanovila „Podružnica za Metliko in okolico družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani“ s sedežem v Metliki in so dotična pravila od vlade vže potrjena.

(Vesele novice) pošiljajo v svet Brusnice: Od zadnjega Božiča ni bilo še nobenega mrliča. — Ljudje božji, nikar se zato ne jezite, — temveč, vsi lepo Boga hvalite!

(Knjige „Slovenske Matice“) za l. 1907 so ravnokar došle in člani jih dobijo v „Narodni Čitalnici“ v sredo zvečer ali pa v nedeljo dopoldne. Ob enem se bo pobirala naročnina za društveno leto 1903.

(Pasji kontumac.) Vsled pasje stekline je uveden pasji kontumac v občini Krka (Litijski okraj) do preklica in v občini Dvor ter v Žužemperku, Cvibljan, Zafari, Rebri, Praprečah, Budganji vasi, Stranski vasi, Gradacu, Velikih in Malih Lipljah in Klopkih (občina Žužemperk) do 15. junija t. l.

(Tatvina.) Dne 22. marca posetile so v jutro dve ženski prodajalno tukajšnjega urarja gosp. Blažona in si ogledovale blago v razložbah ter potem odšli. Pozneje vrnila se je mlajša pod pretvezo, da hoče v prodajalni počakati druge in se vstopila k omari, v kateri so shranjeni tudi uhani. Ko gospod Blažon streže drugim odjemalcem, zapazi, da leži nekaj uhanov na tleh, katere pobere in shrani, čez nekaj časa vidi da zopet nekaj leži na tleh, kar se mu začne sumljivo zdeti, ko je vendar ravnokar vse pobral; v tem trenutku pa pade izpod prepasnika dotične ženske zopet par uhanov. Tu ne pomišlja več, ampak privzdigne predpasnik ženske in vidi, da ima ista pod predpasnikom škatljico z raznimi uhani. Ženska se začne sama čuditi, kako da je prišla škatljica v njene roke ter se z raznimi izgovori izviti iz neprilicne situacije ter odkuriti, nato jo prime gosp. Blažon za jopič in začuti nekaj trdega pod jopičem. Na zahtevo, naj ženska pokaže, kaj ima pod jopičem, mu ta odgovori, da ga to nič ne briga. Ker sluti okradeni, da se mogoče tudi za jopičem nahaja njemu ukradeno blago, odpne jopič in najde — klobase — katere je ženska, kakor je sama priznala, pograbila v prodajalni delikates gpdč. M. Seidl. Dokazi napotili so gosp. Blažona, da je izročil tatico mimoidočemu stražniku, kateri ji je poskrbel za stanovanje v okrajnem sodišču. Piše se Marija Kebeľ in je iz Kartelevga, stara okolu 20 let, njena spremljevalka pa njena mati, katera je baje vže presedela radi tatvine dokaj časa. Pravega imena in stanovališča ni hotela povedati, ampak navedla vse napačno, dokler je ni izdal dečko, kateri jo je osebno poznal ter se začudil njeni aretaciji. Ker se posebno pred prazniki ponavljajo po prodajalnah obiski takih kolikor toliko znanih uzmovičev, priporočati je pozornost, da se jih spravi na varno.

(Mrtvega) našli so dne 24. marca zjutraj 26 let starega Janeza Berusa iz Ždine vasi ob cesti od Mačkovca do Sevnega. Peljal je kolje v Trško goro, mej potjo je obležal, konji pa so šli sami naprej do bližnjega klanca, kjer so obstali. Našel jih je g. Medved iz Mačkovca brez voznika, kateri jih je tudi spravil v hlev v Sevnem. Drugo jutro našli so voznika, kateri je bil jako priden delavec, mrtvega ob cesti. Kakor se je pozneje dognalo, padel je v pijanosti pod voz in vsled poškodb umrl.

(Ogenj) nastal je dne 25. marca po 1. uri zjutraj pri mizarškemu mojstru Ignaciju Murn v Žabji vasi. Gospodarju, kateri je ob pomanjkanju druge pomoči skušal sam s svojimi rešiti, kar je bilo mogoče, prišel je na pomoč gospod J. Košiček, kateri ima v bližini parno žago in svojo vilo, in sicer zadnji trenutek, preskočil vže goreči prehod v podstrešju in s pridnim polivanjem preprečil razširjanje ognja na drugi del hiše. Branitelje, katerih se je nekaj sešlo na čelu jim od napora in vročine vsega premočenega gosp. Košička, nadomestilo je pozneje — na pogorišče došlo prost. gasilno društvo iz Novega mesta. Pogorel je del hiše, drugi del je ostal, toda streha je tudi na tem toliko obgorela,

da se bo moral nov stol čez celo hišo postaviti. Tudi nekaj lesa, pripravljenega za mizarstvo, je zgorelo. Ogenj nastal je na sledeč način. Posestnik Novak iz Dol. vasi vračal se je zvečer iz Trške gore, kamor je peljal kolje, s popolnoma upijanjenim hlapcem domu. Ker hlapec ni mogel hoditi, na vozu, na katerem je domu peljal trsne obrezine, pa prostora ni imel, naprosil je Murna, naj mu prenoči hlapca. Murn je dovolil, da spravi hlapca v hlev, kateri se je nahajal v pogorelem koncu hiše, s pripomnjo, da mu naj gospodar odvzame vse, kar ima pri sebi, kar je tudi gospodar storil. V noči se je hlapec Janez Gorjup zbudil in hotel pogledati koliko mu je ostalo denarja, katerega pa je spravil njegov gospodar. V ta namen našgal je žvepljenko, po kateri se je vnelo v hlevu nahajajoče listje. Ko so ogenj opazili, ni bilo hlapca več v hlevu. — Da ogenj ni vpepelil popolnoma hiše, ima se Murn zahvaliti v prvi vrsti gosp. Košičku in na pomoč prišlim sosedom. To je sedaj v drugič, da je omenjeni s svojim energičnim nastopom ravno v Žabji vasi preprečil večji požar, za kar je tudi v prvič prejel od okrajnega glavarstva pohvalno diploma.

(Požar) vpepelil je dne 16. marca zjutraj ob 4. uri hišo in hlev posestnika Mlakarja pri Št. Rupertu. Zraven stoječ s slamo krit kozolec je ostal, mej tem ko je bila hiša in hlev z opeko krita. Gospodar je bil zavarovan za 800 kron. Uzrok ognja je neznan.

(Slovesna otvoritev c. kr. II. državne gimnazije) se je vršila v Ljubljani 19. marca. Iz poročil ljubljanskih listov posnamemo, da je bila ta slavnost pravo ponižanje in preziranje Slovencev. Žalostno je v resnici, če slovenski ravnatelj nima poguma javno pokazati, da načeljuje zavodu, ki je vsaj po imenu slovenski in ki nima niti enega nemškega dijaka. Tako ravnanje zamori v mladih srcih narodni ponos in rodi mržnjo do materinščine, boječim voditeljem pa navadno tudi ne prinese pričakovanega odlikovanja, ampak opravičeno preziranje pri vsakem poštenjaku, bodisi Slovenec ali Nемец!

(Razglas. Vzlic večkratnemu svarjenju od strani uradov in po časnikih se še vedno ponavljajo slučajji, da gre ljudstvo španskim sleparjem, takoimenovanim „zakladoiskavcem“ na limanice. Pred temi goljuji se prebivalstvo toraj ponovno svari.

(Izseljencem!) Zadnji čas se je dalo mnogoštevilno avstrijskih izseljencev pregovoriti, da so se iz Argentine podali v Čile, ker so se jim iz Buenos-Airisa slikale zelo ugodne pridobninske razmere. V tej deželi, ki se nahaja sedaj v veliki gospodarski krizi, se je zadnji čas ustavilo mnogo obratov, ter se je vsled pomanjkanja kapitala priložnost dobiti delo zelo zmanjšala in se je tudi dnevna običajno znižala. Vlada bila je od komore celo pozvana, predlagati postavna sredstva, da se naseljevanje zabrani toliko časa, dokler nastopijo zopet redne razmere. Pod temi okoliščinami mora se pred izseljevanjem v Chile nujno svariti.

(Vlada države Espirito Santo v Braziliji) name-rava naseljevanje ptujih delavcev pospeševati. Iz tega namena se delajo priprave za odmerjenje nove Affonso Penno imenovane kolonije ob bregovih reke Guandu. Druge kolonije se bodo baje vstanovile ob reki S. Joše ter ob izviru reke Itaunas in reke Itapemirim. Ker zopetno državno pospeševanje naseljenja v državo Espirito Santo zadeva tudi avstrijske izseljence, in z ozirom na to, da se je položaj vže sedaj tam naseljenih Avstrijcev vsled tega, ker je postala kava, ki tvori glavni produkt te države, manjevredna, zelo poslabšal, in ker so podnetne in druge razmere za te kolonije določenih krajev prav malo ugodne, se pred izseljevanjem v državo Espirito Santo nujno svari.

(V združenih državah ameriških) vže nekaj mesecev trajajoča finančna in trgovinska kriza s svojimi posledicami tudi Canadi ni prizanesla, vsled tega je vlada v Canadi odredila nasledne omejitve glede naseljevanja. Izkrcaje v Canadi dovoljeno je sedaj samo izseljencem, kateri pridejo naravnost iz svoje domovine oziroma rojstnega kraja, ne pa, da bi šele po dolgotrajni odsotnosti prišel v kanadsko pristanišče. Ta določba pa za avstrijske izseljence v Canado vsled okolščine, da Avstrija nima direktne zveze z Canado ter so izseljenci primorani potovati skozi ptuja pristanišča, kakor: Antwerpen, Havre, Cherbourg ali Liverpool — nima slabih nasledkov, ako isti potujejo nepretrgoma in brez ovinkov v Canado. Tudi mora vsak izseljenec, da se mu dovoli izkrcati, do meseca malega travna t. l. imeti pri sebi najmanj 250 K, od malega travna naprej pa 125 K. Izjema je samo za tiste izseljence, kateri potujejo k svojim sorodnikom in jih isti sprejmejo. Kakor v združenih državah, tako se tudi v Canadi

odpušča vedno več delavcev ter je vsled tega zelo težavno dobiti dela. Z ozirom na te okolščine se pred izseljevanjem v Canado nujno svari.

(Današnji list) obsega deset strani.

Gospodarske stvari.

— (Naročnikom trt.) Kdor je naročil trte pri kmetijski podružnici novomeški, naj pride ponje za gotovo v pondeljek dne 6. aprila t. l. Trte se bodo oddajale v trtnici na Ločenski cesti. Opozarjamo ob enem, da so se morala naročila zastran obilnih priglasirov in primeroma bolj pičlega pridelka izdatno skrčiti.

— (Sadni divjaki za šolske vrtove) se dobe pri kmetijski šoli na Grmu in sicer jabolčni divjaki za cepljenje v roki.

— (Za zboljšanje hlevov — državne podpore.) Tudi letos se bodo delile državne podpore za zboljšanje hlevov. Längsko leto so dobili te podpore posebno Gorenjci. Letos se hočejo dajati v kraje, kjer je posebno važna govedoreja v zvezi z mlekarstvom. Nagradili se bodo hlevi, ki so tako popravljeni, da imajo tlakane staje, odtok za gnojnico, gnojnično jamo in prav napravljeno gnojnišče. Seveda morajo ti hlevi tudi v drugih ozirih odgovarjati zahtevam, ki jih imamo do dobrih in zdravih hlevov. Kdor se želi oglasiti za tako podporo, mora najprej svoj hlev popraviti. Še le potem se je oglasiti za podporo in sicer do 1. septembra t. l.

— (Kje je mleko shranjevati?) Mleko je shranjevati na hladnem, zračnem in suhem prostoru. Ker se mleko rado navzame slabega duha posebno v poletnem času, ko je bolj občutljivo kakor po zimi, zato je paziti, da ne pride do mleka slab duh. Če imamo mleko v jedilni shrambi, je paziti, da se ne nahajajo v tej skrambi stvari, ki plesnijo ali gnijejo in ki širijo neugoden duh. Za shrambo mleka so po kmetih pripravni zračni in hladni hodniki v hiši, v katere naj se postavljajo omare za mleko. Da je treba po mlečnih shrambah največje snage, umé se samo ob sebi.

— (Opešane travnike) kaže preorati in čez nekaj let, ko se je stara ruša uničila, zemlja pa očistila in zagnojila, na novo obsejati, ali jih je pa z dobrim gnojenjem in posetvijo dobrega travnega semena izboljšati. Preorati jih je v tem slučaju, ako je ruša čisto oslabela. Če jih zboljšujemo z gnojenjem in setvijo travnega semena, potem je sejati travno seme po prvi košnji. V tem slučaju je travnik krepko prevlačiti, da najde seme pot v zemljo. Zlasti je s takih travnikov iztrebiti mah, ki zajeda dobre travniške rastline in jih duši. Za tako zboljševalno setev se priporoča posebno pasja trava, mačji rep, pasji rep, travniška latovka, švedska detelja in nokota.

— (Zeleno gnojenje po vinogradih.) Gnojenje vinogradov je draga in težavna reč. Kdor nima dosti gnoja in svoje živine, tega stane gnojenje mnogo denarja. Opravičeno je tedaj vprašanje, ali ne bi kazalo tudi pri nas vpeljati tako-zvano zeleno gnojenje v zvezi z umetnimi gnojili. Zeleno gnojenje obstoji v tem, da se sejejo gnojilne rastline n. pr. grašica, lupina itd., ki se podorjejo ozir. podkopljejo v cvetju. Več o tem prihodnjič.

— (Lucerna na opuščeni vinogradih.) Če hočeš star vinograd opustiti in na novo nasaditi z ameriškimi trtami, potem je prav, da poseješ za nekaj let po takih vinogradih nemško deteljo. Saj tri leta naj bi taki prostori počivali, da se v tem času izboljšajo za nove nasade. Lucerna vpliva kot dušik nabirajoča rastlina ugodno na vinogradsko zemljo, ker jo očisti in obogati na dušiku.

— (Ne puščajmo starih deteljišč za travnike.) Stara deteljišča ne dajejo nikdar dobrih košenj, zato naj se preorjejo in obdelajo zopet za kak drug njivski sadež. Kdor hoče napraviti travnik, naj ga poseje z mešanico dobrih detelj in trav. Le na ta način dobi takoj od začetka gosto in dobro rušo in z njo vred tudi bogate košnje. Kdor pa pušča stara deteljišča za košnje, ima slabe košnje, ker ostaja taka ruša vedno redka, ne glede na plevel, ki se zaseje po takih prostorih.

— (Katere vrste pesa je najbolj rodovitna.) V poskuševališču kmetijske šole na Grmu so se lansko leto sejale različne vrste pese in sicer: rudeča mamutovka, rumena mamutovka, rumena oberndorfovka, rumena ekendorfovka in rumena jajčasta pesa. Najbolji pridelek je dala rudeča mamutovka, ki se sploh rada prideluje po naših krajih.

— (Nedeljski tečaj na Grmu) je bil dne 22. marca prav dobro obiskan. Udeležilo se je pouka 97 gospodarjev iz novomeške okolice in nekateri tudi iz Št. Jernejskega okraja.

Predaval je c. k. višji živinozdravnik O. Skale o prašičji rudečici in o cepljenju prašičev proti tej bolezni. Gospodarji so z zanimanjem sledili pouku in se nazadnje izrekli za cepljenje. Priglasila za cepljenje bodo sprejemala županstva in je le želeli, da se vsa zadeva kakor hitro mogoče reši. Gospodarji naj se tedaj nemudno zglase pri svojem županstvu, kakor hitro se bo po županstvih objavil razglas glede cepljenja prašičev proti rudečici. — Z veseljem moramo slednjič priznati, da so se začeli gospodarji prav močno zanimati za nedeljska predavanja na kmetijski šoli na Grmu in kar je še posebno poudarjati, da smo videli med udeležniki mnogo najboljših naših gospodarjev iz novomeške okolice. Tako je prav!

— (Slovenski kmetovalci!) Ne trpite, da se z uvozom mesa 35.000 volov in 70.000 svinj iz Srbije vaši živini s silo jemlje vrednost in da se izroči največjim nevarnostim okuževanja! Nevarna kuga na gobcu in parkljih, svinjska kuga se je pri nas zatrosila z balkansko živino in v deželah onstran teh držav, s katerimi so v svobodnem prometu živine, še ni nikdar ponehala pljučna kuga in strašna goveja kuga. Ako bi se pojavil v Avstriji le en primer take živalske bolezni, bi to zadoščalo, da bi se Nemčija odločila zapreti svoje meje zoper vsak uvoz živine ali mesa iz Avstrije. S tem pa bi bil zapečaten pogin avstrijskega kmetijskega stanu, zakaj skoro 90% naše živine je v kmetijskih rokah. Vaše kmetijske družbe so pri c. kr. vladi že odločno protestirale zoper to nameravano vnovično nasilje na najvitalnejše interese vsega avstrijskega kmetijstva. Slovenski kmetovalci! Prirejajte protestna zborovanja, sklepajte rezolucije zoper uvoz živine in mesa iz inozemstva, torej tudi zoper vsako tako privoljenje v novi trgovinski pogodbi s Srbijo. Pozivajte svoje poslance, ustno in pismeno ter pošljite jim sklenjeno rezolucijo, ki jo naj podpišejo vsi udeleženci shoda, da naj brezobzirno odklonijo vsako trgovinsko pogodbo, v kateri bi bilo kakršnokoli privoljenje v gornji smeri! Varstvo naše domače živine se mora vzdrževati v polni meri. Za to se hočemo boriti z vso močjo naše agrarne agitacijske zmožnosti in v tem boju računamo na krepko sopomoč in podporo vseh slovenskih kmetovalcev. Za bilko in ar! — Na Dunaju, 6. febr. 1908. Alfred Simitsch, državni vitez Hohenblum, glavni poročevalec agrarnega središča, glavni odposlanec veterinarskega pridodanega sveta.

Razne stvari.

* (Silen potres) je bil v Meksiki 28. marca. Ranjene so štiri osebe. V ulici S. Francisco je poškodovanih mnogo hiš, nekaj jih je pa porušeni. Mesto Mipala v državi Guarero je v razvalinah in gori. Koliko ljudij je ondi mrtvih, se še ne ve. — Mesto, ki šteje 15.000 prebivalcev, je porušeno. V razvalinah se je zanetil ogenj, tako da je zdaj vse v plamenu. Kdor je ostal živ, beži iz mesta. Ne ve se dozdej niti približno, koliko ljudij je mrtvih.

* (Umorjeni frančiškan.) V Derni v Tripolisu je bil ponoči 23. marca umorjen italijanski frančiškan. Bil je štirinajstkrat ranjen z nožem. Italijanski poslanik je zahteval od turške vlade, da se morilca prime in kaznuje.

* (Bogat berač.) V Neubergu na Češkem je umrl star berač, Adam Wilfer, ki je zapustil srečnim dedičem razun stavbišča in gozdov tudi hranilnično knjižico ki se glasi na 8000 K.

Smešnice.

(Tudi pomoč.) A.: „Jutri moram plačati krojača; ali morem računati na tvojo pomoč v slučaju, da bi mi kaj manjkalo?“ — B.: „To se razume, pomagam ti krojača vun vreči!“

(Ni videl.) Mati: „Tinče, povej mi vendar, kako to pride, da sta v omari samo dva kosa potice, ko sem včeraj tri noter položila?“ — Tine: „Da, mati, bilo je namreč v omari tako temno, da drugih dveh nisem mogel najti.“

(Tudi bolezen.) Dijak: „Danes mi je strašno hudo!“ — Gospodinja: „Želite, da grem po zdravnika?“ — Dijak: „Menite, da mi ta kaj posodi?“

(Mali navihanec.) Mati: „Te ni sram toliko časa spati?“ Sinko: „Oh, mati sanjalo se mi je, da sem kapo zgubil, primoran sem bil toraj, jo toliko časa iskati!“

(„Ktera učna ura) ti je najljubša v šoli“, vpraša stric Jankota. — „Ura za petje!“ — „Zakaj pa ravno ta?“ — „Ker sem oproščen petja.“

(Moderno.) Ona: „Sedaj moraš z menoj iti, menda vendar ne misliš, da bodem v moji novi obleki, za katero sem dala gotovih 200 kronc, doma skisala?“ — On: „Potrpi vendar, saj vidiš, da si strižem franže od blač!“

Darovi za dijaško kuhinjo v Novem mestu.

Gpdč M. Seidl 25 kg riža; veleč. g. župnik J. Plevanič 20 K; slavna posojilnica v Žužemberku 50 K; slavna posojilnica v Črnomlju 30 K; veleč. g. A. Kukulj, župnik 10 K; veleč. g. M. Zupan, župnik v p. 20 K; veleč. g. V. Kajdiž, kaplan 20 K; neimenovan duhovnik 10 K; g. Maks Brunner, posestnik 2 K; zaloga piva bratov Reininghaus 10 K; g. Stefan Ogrinc, zastopnik firme bratov Reininghaus 5 K. — Lepo se zahvaljujem vsem dobrotnikom. Dovoljujem si pa zopet prošnjo. Zmanjkalo bo 30—40 mernikov krompirja. Posestniki ga bodo ravno sedaj sadili. Temu ali onemu gospodu ga utegne kaki mernik ostati — naj se spomni dijaške kuhinje ter ga ji pošlje. Srčno bo hvaležen

Dr. Jos. Marinko.

Listnica uredništva:

Opetovano prosimo, naj nam blagovolé cenjeni dopisniki pravočasno vpošiljati spise in novice, t. j. vsaj tri dni pred 1. in 15. vsacega meseca. — Isto velja tudi za inserate.

Loterijske številke.

TRST,	14. marca	81	26	3	79	12
GRADEC,	21. marca	59	2	65	43	36
TRST,	28. marca	18	59	8	88	85

Razglas.

Občni zbor okrajne bolniške blagajne za politični okraj Rudolfovo se bode vršil v nedeljo, dne 12. marca 1908 ob 10. uri dopoldan v blagajniških prostorih v Rudolfovem.

K temu shodu so vabljeni in imajo pravico samo 26. marca 1906 izvoljeni delegati, kateri se imajo na zboru z izkaznicami legitimirati.

DNEVNI RED:

1. Poročilo g. načelnika o blagajniškem delovanju v pretekli upravnici dobi.
2. Poročilo blagajnika o računskem zaključku.
3. Poročilo zastopnikov nadzorovalnega odseka in razsodišča.
4. Volitev načelnikstva.
5. Volitev nadzorovalnega odseka.
6. Volitev razsodišča.
7. Razni predlogi.

Ako bi občni zbor po pravilih ne bil ob 10. uri sklepčen, vrši se eno uro pozneje pri vsakem številu delegatov.

Okrajna bolniška blagajna v Rudolfovem,

dne 30. marca 1908.

(69)

S. pl. Sladović, t. č. načelnik.

Učenca

sprejme takoj lg. Zalokar, stavbeni, galanterijski in ornamentni klepar, uvoditelj vodovoda, strelovoda itd. v Brežicah ob Savi. (73-3-1)

Posestvo na prodaj

z vsem gospodarskim poslopjem, njivami, travniki in hosto, vse skupaj in v lepi ravnini, se proda iz proste roke na Dobravi št. 22, pošta Škocijan, Dolenjsko. — Cena se izve ravno tam, in proda se tudi več stotov dobre mrve. (72-3-1)

OKLIC.

(66)

V nedeljo, dne 12. aprila 1908 po 3. uri popoldne bo podpisani

razprodajal zemljišča

obstoječa iz njiv, travnikov in gozdov Velki Marof in Mali Marof pri Prečni pod prav ugodnimi pogoji na manj ali več obrokov.

Kupec ima za kupljeno zemljišče takoj deset odstotkov kupnine vložiti in ostanek pa v dveh letih po dogovorjenih obrokih plačati.

Rudolfovo, 29. sušca 1908.

Josip Košiček.

Dražbeni oklic.

E 4/8

7

Po zahtevanju Mestne hranilnice v Novem mestu, zastopane po dr. Schegula, bo dne

7. malega travna 1908 dopoldne ob 10. uri

pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 6, dražba zavezančevega zemljišča vl. št. 173 k. o. Beršlin, obstoječe iz lesene, s slamo krite hiše št. 11, na zahodu vasi Cegelnica in svinjaka, dalje z opeko zidane, na pol izdelane hiše in zemljišč parc. št. 309/3 (njiva 14 ar, ilovnata zemlja) ter 1/17 sosesstva vl. št. 200 k. o. Beršlin s pritlikino vred, ki sestoji iz 1 matike, 2 srpic, 1 kose, 1 grablje, 1 srp, 1 naramni koš, 1 sekira, 1 ročna žaga, 1 lesena klop, 1 motika, 1 žaga, 300 zidarskih opek.

Nepremičnini, ki jo je prodati na dražbi, je določena vrednost na 992 K pritikline na 9 K 30 h.

Najmanjši ponudek znaša 667 K 54 h, pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnine (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitveni zapisnik itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vroče.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 10. februarja 1908.

(62)

Dražbeni oklic.

E 23/8

7

Po zahtevanju Matije Hrovata posestnika v Dol. Šicab, zastopanega po dr. J. Schegula, bo dne

14. malega travna 1908 dopoldne ob 10. uri

pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 6, dražba 1. zemljišča ul. št. 105 k. o. Dobindol, obstoječega iz hiše št. 27 v Uršnih selih z gospodarskimi poslopji in zraven spadajočih njiv in travnikov;

2. zemljišča vl. št. 106 k. o. Dobindol, obstoječega iz parcel št. 2940, pašnika in 3. vl. št. 743 k. o. Jurkavas, obstoječega iz enega gozda s pritlikino vred, ki sestoji iz enega polskega voza in dveh lestev za voz.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, je določena vrednost ad 1. 3 417 K 72 h, ad 2. 100 K, ad 3. 300 K pritiklinam na 11 K.

Najmanjši ponudek znaša ad 1. 2.278 K 48 h, ad 2. 67 K, ad 3. 200 K pod tem zneskom se ne prodaje.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpisek iz katastra, cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjeni sodnji v izbi št. 5 med opravljenimi urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodnji najpozneje v dražbenem obroku pred začetkom dražbe, ker bi se sicer ne mogle razveljavljati glede nepremičnine same.

O nadaljnih dogodkih dražbenega postopanja se obvestijo osebe, katere imajo sedaj na nepremičnini pravice ali bremena ali jih zadobe v teku dražbenega postopanja, tedaj samo z nabitkom pri sodnji, kadar niti ne stanujejo v okolišju spodaj oznamenjene sodnje niti ne imenujejo tej v sodnem okraju stanujočega pooblaščenca za vroče.

C. kr. okrajno sodišče Rudolfovo, oddelek II.,

dne 27. januarja 1908.

(63)

Gostilna v Kandiji št. 26

pri Novem mestu se da v najem s prvim majem. Pogoji se izvedo ustmeno ravno tam. (65-0-1)

O sv. Jurji, t. j. 24. aprila t. l. vršila se bo v Toplicah

prostovoljna dražba

Reinigerjeve gostilne

(64-2-1)

z lepim vrtom, kegljiščem, ledenico, z vso pripravo in zemljišča vl. št. 74, 79, 184, 187, 188 k. o. Toplice po pogojih, ki so v notarski pisarni v Rudolfovem na ogled.

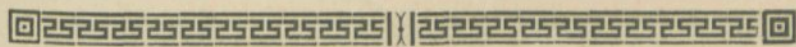
Narodna čitalnica v Novem mestu sprejme slugo v službo.

Vstop, plača in dragi pogoji po dogovoru.

Prošnje vložiti je do 15. aprila pri odboru.

Odbor.

(68)

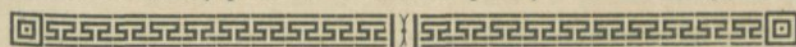

PRODAJA VOZOV.

Usojamo si slav. občinstvu in našim cenjenim odjemalcem, ki so nas obiskovali na Sv. Jakoba trgu v Ljubljani, javiti, da izdelujemo različne vozove, največ koleselne in lahke vozove, jako krasno in trpežno, ter jih sedaj prodajamo

v Ljubljani, na Poljanski cesti št. 73
nasproti živinskemu semnju vsak konjski semenj.

Kedor hoče imeti torej zanesljivo in trpežno blago, naj se obrne na Ivan Zajca, kolar Vir p. Domžale pri Ljubljani, ali pa na Janez Avmana kovač, ravnotam ali pa na Franca Pirnata, kolarja v Sred. Jaršah 23, pošta in železniška postaja Domžale. (50-3-1)

Popolna prodaja, ne razprodaja!

Radi oddaje trgovine bodem prodajal (57-3-1)

do Velike noči

vse oblačilno (manufakturno) blago po tvorniških cenah. — Ravno tako bodem železnino, poljski mavec, portland- in roman cement, razna semena, špacerijo in vse drugo blago po možno znižanih cenah prodajal.

Kupoval bodem še nadalje vse deželne pridelke, posebno jajca in maslo, ter po najvišjih cenah plačeval.

Jakob Petrovčič, „pri Škofu“ — Trebnje, poleg cerkve.

Zadruga

za režnjo šote v Leinig na Koroškem

potrebuje 5 do 7 mož, ki umejo šoto rezati. — Začetek dela 15. aprila 1908. Več pove Peter Ebner, Lakenwirt, Feldkirchen, Kärnten. (55)

Posestvo, gostilna in opalda

je na prodaj tik parne opekarne na prometni dolenski cesti pet minut od Novega mesta. (60-3-1)

Več se izve pri J. Kobetu v Žabji vasi št. 38.

Sprejemem učenca

ki ima veselje do ključavničarske in vodovodne inštalacijske obrti. Star naj bode popolnoma 14 let. — Natančneje pri

Jakobu Preželj, (56)

vodovodni instalater in ključavničar v Novem mestu.

Velikonočno naznanilo.

P. n. gospodom uradnikom, duhovnikom, meščanom in slavnemu občinstvu sploh vljudno naznanjam, da sem otvoril v Kandiji pri Novem mestu v hiši -g. Srebotnjaka novo opremljeno

krojaško obrt

kjer bodem izdeloval vsakovrstne obleke za gospode po naj-novejšem kroji solidno, lično in po ceni ter se priporočam v mnogobrojna naročila.

Z odličnim spoštovanjem Ivan Pleterski, krojač.

Ravno tam sprejema v pranje in v svetlo likanje vsakovrstno perilo ter se priporočuje v cenjena naročila

(58-3-1)

Terezija Pleterski.

Izvrstno drožno žganje in tropovec

v manjših in večjih množinah se dobiva na graščini Struga, pošta Št. Peter na Dolenskem. Cena po dogovoru. (67-3-1)

Dve njivi na mestnem polju

se dajo v najem. Avgusta Kalčič, Rudolfovo h. št. 111. (81-0-3)

Štiri nove hiše

dve v Rudolfovem, dve na Drski poleg zgradbe nove železnice, so na prodaj ali v najem. Zraven so še drugi lepi vrtovi in gospodarska poslopja. — Več o tem pove Marija Nečimer v Rudolfovem, za šolami št. 60, in upravnistvo „Dol. Novic“.

Potrebujem tri žagarje

ki umejo dobro rezati na dvojne gatre s štirimi plehi tavolette ali pa testone. Plača dobra. Oglasiti se je pri J. Šuteju v Jelen-dolu pri Zagrebu. (44-3-2)

Podpisani se slavnemu p. n. občinstvu in preč. duhovščini najljudneje priporoča za cenjena naročila

blazin, pohištva in tapeciranje sob

po najnižjih cenah. Naroča se lahko po dopisnici.

Proda tudi ceno tridelno žimnico iz konjske žime.

Spoštovanjem Janez Kuntara, (53-2-2)

tapetnik in dekorater v Šmihelu pri Novem mestu št. 51.

Na račun ali v najem se takoj odda (71)

gostilna v Novem mestu

katera obstoji že veliko let in se nahaja ob prometni državni cesti. — Prednost imajo oženjeni brez otrok.

Pojasnila daje in ponudbe sprejema M. Seidl, Novomesto.

Priden in pošten fant

v starosti 14 do 16 let se sprejme v trgovino s špacerijo. — Več se izve v upravnistvu „Dol. Novic“. (70)

Vsa oprava za trgovino

s špacerijo in z železino je zaradi prostora proti takojšnjemu plačilu 200 kron takoj na prodaj. Taista se ima v teku enega tedna po nakupu odpeljati. Natančneje se izve pri J. Krajec nasl. v Novem mestu, kjer se oprava tudi lahko pogleda.

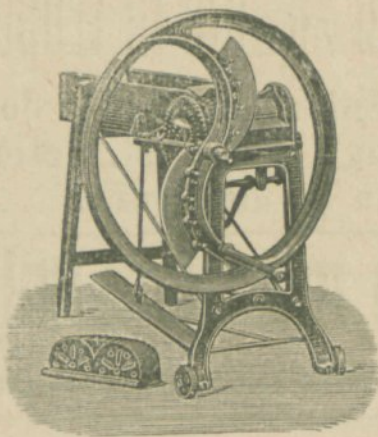
Sprejmeta se dva učenca

ki imata veselje do sedlarske obrti, pri Antonu Valentinčič, sedlarski mojster v Novem mestu. — Ravnotam je lepa kočija na prodaj za enega ali dva konja vprežena. (61-3-1)

Posestvo

s hišo in vsem gospodarskim poslopjem, s zraven spadajočim poljem, travnikom in hosto, je na prodaj na Vel. Cikavi št. 2 pri Novem mestu. 36-3-3

Natančneje pove Janez Sladič ravno tam.

(2-10-7) **Tovarna strojev in železolivarna
K. & R. Ježek v Blanskem (Moravska)**

se priporoča za dobavo vseh kmetijskih strojev, kakor:

plugov, bran, sejalskih strojev, strojev za žetev in košnjo, vitlev, mlatilnic, žitnih čistilnic in od-biralnikov (trjerjev), slamoreznic, reporeznic, koruznih robkarjev, drobilnih mlinov, parilnih kotlov, grozdnih in sadnih mlinov in stiskalnic itd. Posebna izdelava sesalk, vodovodnih naprav, ben-cinovitih motorjev in lokomobil, vrtnih strojev in strojev za kroženje obročev. Popolne opreme opekarn, šamotnih in tovarn za mavec. Zmerne cene, ugodni plačilni pogoji

— Premovana na vseh razstavah z najvišjimi priznanji. —

Ceniki (o kmetijskih strojih slovenski) zastoj in poštnine prosto. Dopisuje slovensko.

Zastopstvo za Kranjsko in zaloga strojev v Ljubljani: **J. Komatič**, Dunajska cesta št. 31.

Ženske lase

danju las in prhut, odlikovana z 10 zlatimi kolajnami, HAARPETROL za rast pomladka, NUSIOL iz orehovega izvlečka za lase in brade čudovit uspeh, prekaša vsa dosedanja barvila. Poleg tega priporočam moj znani BRIVSKI SALON na novo urejen z najnovejšimi higijeničnimi komforti, s hitro, čisto in dobro postrežbo, želeč mnogobrojnega obiska.

Spoštovanjem se priporočam **Ivan Svetec**,
(5-24-10) brivec in vlasuljar, Rudolfovo, Glavni trg. (Nasproti mestne hiše.)

Proda se posestvo (33-3-3)

iz proste roke v vasi Praprotna polica št. 7. Cena in pogoji izvedo se pri Antonu Verbiču iz St. Jurja pri Kranju ali pa pri lastniku. Janez Burgar (zdaj v bolnici v Kandiji pri Rudolfovem.)

Hiša v Brusnicah

z vso trgovsko pripravo in prostori, kuhinjo, dvema sobama in shrambo, je iz proste roke

na prodaj.

Hiša leži poleg farne cerkve. — Natančneje se izve pri Andrej Hudaklinu ravno tam. (50-3-2)

(4-8-7)

Singerjevi šivalni stroji

ne samo za vse mogoče industrijske potrebe, ampak tudi za vsa domača dela te vrste dobijo se samo pri nas

Pazi naj se, da se kupuje stroje v naših prodajalnah,

katere se vse lahko spozna po zraven stoječem znaku.

Singer Ko. akcijsko društvo za šivalne stroje v Rudolfovem, Glavni trg.

Podružnice v vseh večjih mestih.

Vsi šivalni stroji, ki jih ponujajo pod imenom „Singer“, so ponarejeni po našem starejšem sistemu, ki ga sedanji novejši sistemi rodbinskih strojev daleč pressegajo po konstrukciji, delazmožnosti in trpežnosti.

Steckenpferd - lilijsko-mlečno milo

Bergmanna & Co. Draždani in Tečín n. L.

je in ostane glasom vsak dan došlih priznalnic najuspešnejše vseh medicinalnih mil proti pégam kakor tudi v dosego in obranitev nežne, mehke kože in rožnate polti. — Dobiva se po 80 v komad v vseh lekarnah, drožerijah, parfumerijah, trgovinah mila in brivnicah. (1-8-7)

Vabilo za nakup istr. vina.

Fino pristno garantirano vino, več tisoč hektolitrov, belo, rudeče, in črno od 36 v naprej postavljeno na tukajšnji drž. kolodvor proti gotovemu plačilu, je za prodati in se ekspedira iz vzorne kleti kršč. vinarne zadruge v Vodnjanu. Cene za vagone po dogovoru. Tropinovec in droženka (istr. konjak) I^a od 70 do 80 novč. liter.

Za kršč. vinar. zadruge: (6-12-8)

Ivan Pujman, poslovođa, Dignano, Istra.

UČENEC

ki je dovršil vsaj ljudsko šolo, se takoj sprejme v trgovino z železnino. (39-3-3)

Franc Guštin, trgovina z mešanim blagom v Metliki.

Na prodaj je

lepo posestvo na Dolenjskem

obstoječe iz na novo zidane hiše, kleti, štale in hleva — vse zraven dobrega potoka, kjer se lahko malen napravi — treh dobrih njiv, travnika, leščičre, zemljišča, pripravnega za vinograd napraviti. Celo posestvo je skupaj. Postavljen kup je 2400 kron.

Natančno se poizvé pri Janezu Kralj v Gorenjih Raduljah št. 19 pri Bučki, pošta Bučka, Dolenjsko. (46-3-2)

Domovanje z gostilno

lepim vrtom in tremi njivami v Škocijanu tik mosta je po ugodni ceni na prodaj.

Natančneje podatke daje lastnik

(49-2-2)

Martin Andrejčič v Škocijanu.